Painos 7695

This issue of the Toveritar contains no articles such as require an affirmed translation according to Act of Oct. 15th, 1917.

TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työläisnaisten äänenkannattaja

Organ of the Finnish Working Women in America

No. 5 TIISTAINA, HELMIK. 4 P.—TUESDAY, FEBRUARY 4 1919—Yhdeksäs vuosikerta.

Kansan ääni

Kun katselen ympärilleni, näen työttömyyttä, puutetta ja nälkää. Synkin katsein, masentunein mielin kulkevat terveet nuoret miehet työvoimaansa kaupalla. Kulkutauti raivoaa ja kaataa tuon ja tämän toverin, tuon ja tämän naapurin. Ruumisvaunuja, sairasvaunuja, heikkoudesta horjuvia, taudin lamauttamia ihmisparkoja ja mustahuntuisia leskiä minä näen.

Kun otan käteeni sanomalehden, luen siitä kuinka lapsia kuolee nälkään, samalla kertaa kun rikkaat panevat toimeen koirapäivällisiä ja keinottelijat kasaavat viljaa ja muita ruokatarpeita.

Muistuu mieleeni ranskalaisen tunnesosialistin Lammenaisin lause kirjassaan "Uskovaisen sanoja": "Köyhän huuto nousee jumalan luo, mutta ei pääse vielä ihmisten korville. Miksi ei? Siksi, että köyhä on vielä yksinänsä. Keväällä, luonnon herätessä kuuluu niityiltä ja nurmikoilta vieno ääni, pitkä, pidätetty kohina. Sen saavat aikaan lukemattomat, pienet, melkein näkymättömät hyönteiset. Yksinään ei mikään niistä saisi ääntänsä kuuluville, mutta yhdessä on niillä ääni. — Tekin maan matalat asukkaat — miksei kuulu ääntä alhaalta teidän puoleltan ne? Miksi ette yhdisty?"

Uskonnollis-luonnontieteellisellä tavalla antaa Lammenais noin köyhälistölle viittauksen, miten tärkeätä olisi köyhälistön koota voimansa yhteen ja siten saada äänensä kuuluville. Kuuluuhan köyhälistön ääni sieltä ja täältä, mutta se ei ole niin voimakas, mahtava kuoro kuin heidän monimiljoonainen voimansa kaikilla mailman kulmilla edellyttäisi; se on vielä vain karjahdus siellä ja täällä. Eikä sekään ole yksimielinen, siinä on sorääniä, kimakoita kiihkoilijain ääniä, arkoja pelkurien ääniä ja on siellä joukossa jo sentään paljon vakavia, varmoja ja pelkäämättömiäkin ääniä.

Mutta kaikkialla, missä köyhälistön ääni alkaa nousta sopusointuisena, mahtavana kuorona, siellä paukkaa tykit, jymisee kanuunat heitä vastaan. Kirjansa eräässä kohdassa sanoo Lammenais:

"Saatana, joka on sortajain kuningas, on neuvonut heille (sortajille) katalan petoksen. Hän sanoi heille: 'Näin pitää teidän tehdä: Valitkaa jokaisesta perheestä parhaat nuorukaiset, antakaa heille aseet, harjoittakaa ja marssittakaa heitä, ja he tulevat taistelemaan teidän puolestnne omia isiänsä ja veljiänsä vastaan, sillä minä opetan heille, että se on kunniakas teko. Minä annan epäjuhmalat, joita pitää kutsuttaman kunniantunnoksi ja uskollisuudeksi ja minä säädän lain, jota pitää sanottaman nöyräksi tottelevaisuudeksi:' — Niin tapahtui. Ja he ampuivat, ja kun heille sanottiin: 'Kaiken pyhän nimessä, ajatelkaa sitä vääryyttä, sitä kauhistuttavaa tekoa, jota teidät käsketään tekemään', vastasivat he: 'Me emme ajattele, me tottelemme.' Kun heille sanottiin: 'Te ette enää rakasta isiänne, ettekä äitejänne, ettekä veljiänne, ettekä siskojanne', niin he vastasivat: 'Me emme rakasta, me tottelemme'."

Sosialismi avaa kaikkien orjuutettujen ja tietämättömien silmät ja vapauttaa heidän henkensä pimeyden kahleista ja kun heidän henkensä vapautuu, alkavat he ajatella, he alkavat nähdä ja tuntea elämää toisessa valossa kuin ennen. Heidän sielunsa saa sisällön, se avartuu ja puhdistuu. Oh, kuinka ahdas ja likanen heidän sielunsa olikin! Ihmisyyden ja veljeyden puhtaat tunteet täyttävät heidän mielensä kun he ymmärtävät sosialismin hyvän sanoman ja sopusointuisin äänin he yhtyvät kansojen köyhien kuoroon. — Marie Jarvis.

Eilen, tänään ja huomenna

Kirj. Rauha Granholm.

Valtavasti myrskys tuuli tuntematon,
Huojuivat linnat, palatsit ja talot,
Sortuivat vajoten salon matalat majat.
Rikkahat vapisi — tuo valkeiden väki,
Kun oikeuden aamun sarastavan näki. —
Painonsa alta, matalalta kohos' orjien valta.

Aurinko nousi, valkes' Suomelle aamu,
Sosialismin tieltä häipyi orjuuden haamu.
Valheen ja totuuden vaakahan nosti;
Työtä ja palkkaa kurjille nosti, vääryyden kosti!
Vuoskymmenien työ toi valoisammat ajat,—
Loi sydämissä orjain toiveiden pajat.

Köyhät nyt valvoi, he tiesi mitä teki,:
Laillisesti eduskuntaan, hallintohon meni.
On laki rikkahan luoma, vaan laki;
Sitä täyttäin, totellen he valtaansa haki.
Yksi ääni jokaisella, kantoivat ne yhteen,
Laillisesti sitoivat niin sosialismin lyhteen.

Kauhu puisti herrain mieltä, perustushan horjui.
"Punakoirat, kirotut!" he salaisesti karjui.
Unohtivat lakinsa, sen monet takaportit.
Voimattomuutens' näkivät, kun kansa sakas kortit.
"Hyvästikö rikkaus, me työhön pannaan valjuun?"
— Tuo aatos, kuni mato söi nyt herrarukkain kaljui.

Taivaan puoleen kohottivat avun pyynnin hartaan,
Uskonsa, oi jumalansa, kuurot on ja hauraat.
Kuka auttaa? Jumaliste! Meit' on vähän — vähän!
Roskajoukko tuhansina kasvaa tähkäpäinä.
Hyttysenkin surinan se tuuli pilviin nostaa,
Avunpyynnin syöpäiläisten Saksaa kohti johtaa.

Ruikutellen vallanmenoa rukoukset alkoi.
Aseistanne, avustanne saatte meiltä palkan.
Pirunjuonet kyynilliset sitoivat niin yhteen,
Hymyily niin irooninen; kuolo saapi lyhteet.
Sosialismin punakoirat manalahan lyömme,
Jumala ja kirkkokunta muistaa aina työmme.

Verenhimo aisteissaan he teurastuksen alkoi,
Tuskanhuudot köyhälistön, vaikertaen anoi:
"Nälkä! Leipää! — Oikeutta me tykin kuulist' saamme."
— Veri juoksi, sammui silmät, rikkaat huokas': aamen!
Kuiskas' sankar' viime sanat: "Oi kasva kuoloss' aate!"
Ja kaikkialla maailmalla kohos' punavaate.

Liehuu, hulmuu, innostaa, niin rikkaille kostaa;
Tuonelasta, oi kuule, sankarit huokauksen nostaa.
Tuulena keväimen se kuiskii: "Taistelkaa yhä!"
Ei väsyä saa vielä, pian taistoille on pyhä,
Rauhaisa, onnekas aamu, pois orjien yö.
Siis taistohon käykää, kunnes hetkemme lyö!

Naisten äänioikeutta koskeva päätös annettu.

New Yorkin ylioikeuden tuomari Newburger on antanut päätöksen, että ulkomaalla syntynyt nainen, joka on mennyt naimisiin Yhdysvaltain kansalaisen kanssa, voi rekisteröidä ja äänestää, jos hän on asunut Yhdysvalloissa viisi vuotta, vaikkapa hän ei olisikaan ollut naimisissa kansalaisen kanssa yhtä pitkää aikaa. Joiltakin naisilta on kielletty oikeus rekisteröidä äänestämistä varten kun he eivät ole olleet naimisissa kansalaisen kanssa viittä vuotta, vaikka he ovat asuneet tässä maassa pitemmänkin aikaa kuin viisi vuotta.

Luonnon suuressa temppelissä

Kirj. Mari Haapala.

Raskas ja helteinen päivätyö on päättynyt. Nyt seuraa pieni lepohetki. Istun näiden pihahaapojen siimekseen ja kuuntelen haavanlehtien somaa lepatusta. Varsin ne jätin siihen luviksi, hyödyksi ja kaunistukseksi kun pihaa perkasin. Tässä on niin vilponen istua päivisin kun ne suojaavat kuumalta auringonpaahteelta.

Katselen ja tutkin luontoa. Oi mikä ihmeellinen näky! Mikä ihana juhlasali tämä lehtimetsä onkaan. Kesällä nuo tuhannet lehtipuut ja pensaat näyttävät kuin juhlapukuisilta nuorukaisilta ja neitosilta. Tuolla edempänä seisoa töröttää vanhat kuuset, balsamit ja setripuut. Ne ovat kuin jo vakavat vanhukset hiljaa ja miettiväisinä katsellen nuorten kisoja ja muistellen omaa nuorruttaan. Vihreä nurmi ja tuhannet kukkaset niityllä tarjoavat niin miellyttävää tuoksua ja katselemista. Ne huojuvat hiljaa toisiaan vasten nyökytellen ikäänkuin sanoakseen "hyvää yötä." Huomaan miten apilat ja keltakukat, sini- ja valkovuokot sulkevat nuppunsa; ne nukkuvat aamulla taas herätäkseen kun aurinko säteillään tuo kultaista hohdettaan ja kuivaa yökasteen.

Katselen kuuta ja tähtiä. Tuo kaunis yövalo tekee tämän juhlasalin niin valoisaksi, niin hurmaavaksi. Kaikkialla vallitsee suloinen rauha ja ihana sopusointu.

Tästä johdun ajattelemaan ihmisiä, joita kutsutaan luonnon herroiksi ja luomakunnan kruunuiksi.

Voi, kuinka paha, ilkeä, veren-, vallan- ja saaliinhimoinen ihminen kelpaa luonnon herraksi! Oikein hävettää tuo ajatus istuessani ja nauttiessani tästä luonnon suloisesta rauhasta. Ajatuksissani olen siirtynyt Europaan. — Mikä hirveä teurastus, mikä veren ja kyynelten meri! Verta, lihaa, luita, tuskaa, valitusta ja kuolonkorahduksia! — Siellä "luonnonherrat" taistelevat elämästä ja kuolemasta!

Toisina iltoina kun tuli tämä lepohetkeni, kävelin lähellä olevan puron rantaan. Katselin hetkisen sen kirkasta vettä. Oi miten ihanaa täällä! huudahdin puoliääneen, sitten istuudin hyvin mukavasti maaemon syliin katselemaan tuota kaunista näytelmää. Miten somasti nuo kukkivat tuomet, kaikellaiset lehtipuut ja pilvet kuvastuivat vedessä! Nautinnolla vedin henkeeni tuota tuomenkukkien miellyttävää tuoksua. Katsellessa valkosia pilven hattaroita tuolta purosta, näytti kuin ne olisivat iloisia ja vapaita lapsia tanssimassa hyvin harjotettua keijukaistanssia.